

POSUDEK ŠKOLITELE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ševčíková, Vendula: *Vnímání žen v továrnách – Vítkovické železárny*. Katedra sociální a kulturní antropologie, FF UPCE, Pardubice 2022, 43 stran + 23 min. etnografický film *Z jeřábů domů*.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Milan Durňak, Ph.D.

Předkládaná bakalářská práce se zabývá postavením ženy v industriálním prostředí továren. Její etnografický výzkum vychází z prostředí Vítkovických železáren, kde pracovala převážná část její rodiny (maminka, staří rodiče atd.) Závěrečná práce autorky je tak zajímavou cestou vyrovnávání se s rodinnou pamětí a vlastní identitou. Film i text se vzájemně doplňují, no zároveň představují poměrně nezávislé celky. V textové části Ševčíková pracuje s poměrně obsáhlou literaturou k sociologii i antropologii genderu, rodiny, etnografii dělnictví atd. Přes docela široce pojatou tematickou strategii je nutné říct, že se autorce povedlo s tímto konceptem vypořádat se ctí. Práce s rozsáhlou teoretickou anabází se jí daří v průběhu celého textu držet v rozumných mezích svého záměru – poznat a pochopit roli ženy pracující mezi muži. V rámci svého předvýzkumu rovněž realizuje kvantitativní šetření, kterého výsledky jsou součástí práce. Zde se domnívám, že jeho zařazení je místy matoucí a nadbytečné. Zejména v oblasti sociálních a genderových stereotypů, které autorka analyzuje. Na pozadí proměňující se české společnosti před a po roce 1989 reflektuje emancipační snahy žen, kdy jejich genderové a sociální role jsou v neustále kolizi s ideálním obrazem pracujícího dělníka. Popisuje zde některé ze strategií, které ženám umožňovaly se vyrovnávat s těmito aspekty v práci i ve vlastním nebo rodinném životě.

Ve svém filmovém zpracování tématu autorka operuje s několika dokumentárními styly a využívá především reflexivní metody. Ona sama je součástí filmu, kdy si formou intimních dialogů povídá s rodinnými příslušníky a zjišťuje jejich ženskou zkušenost s prací ve významně maskulinním prostředí. Snaží se tak rozklíčovat jednotlivé aspekty jejich vzájemného fungování. Objevuje a poodhaluje nám obraz ženství, který je významně formován rodinou, společností, ekonomikou i politikou. Film je autorsky velice zdařilým výstupem a Vendula Ševčíková se zde ocitá na cestě hledání své vlastní rodinné (nejen ženské) paměti.

Závěrečnou práci Venduly Ševčíkové považuji za zdařilou a kvalitní. Vzájemná spolupráce v tomhle směru byla výtečná. Vendula Ševčíková se držela rad a pokynů a neustále zlepšovala své stylistické i formální dovednosti, jak v textu, tak ve filmu.

Pro obhajobu práce bych rád autorku požádal o odpověď na otázku, do jaké míry, jí realizace výzkumu, změnila pohled na zkoumané téma ve srovnání s perspektivou, s kterou do výzkumu vstupovala.

Předkládaná práce splňuje standardy kladené na bakalářskou práci v oboru sociální a kulturní antropologie a navrhuji ji k obhajobě s hodnocením A.

Dne 13. 05. 2022

Mgr. Milan Durňak, Ph.D.